ב שַׁבָּת מ׳ (ע״ב) בְּעוּבְדָא דְּרַבִּי יִצְחָק בַּר אַבְדִּימִי. ג שָׁם מ׳ בְּבָרַיְתָא. ד שָׁם בַּגְּמָרָא. ה הָרַ״ן שָׁם (ט׳ ד״ה תנו רבנן מבריא) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״ד) וּבְשֵׁם רַ״י וְשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. ו הַסְּכֶמַת כָּל הַפּוֹסְקִים אֲפִלּוּ לְהַמַּחְמִירִים בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מָרָק.

(פה) רַק שֶׁלֹּא יִהְיֶה עַל הָאֵשׁ (טור): **יג** [ב]מֻתָּר לִתֵּן (פו) קִיתּוֹן שֶׁל מַיִם אוֹ שֶׁל שְׂאָר מַשְׁקִים (גג) (פז) **בִּכְלִי שֵׁנִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַיִם חַמִּין,** * **אֲבָל בִּכְלִי רִאשׁוֹן אָסוּר: יד** [ג]מֻתָּר לִתֵּן קִיתּוֹן שֶׁל מַיִם אוֹ שְׂאָר מַשְׁקִים כְּנֶגֶד הָאֵשׁ * **לְהָפִיג צִנָּתָן, וּבִלְבַד שֶׁיִּתְּנֵם רָחוֹק מֵהָאֵשׁ** (פח) **בְּעִנְיָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְחַמֵּם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם** [ד]**עַד שֶׁתְּהֵא הַיָּד סוֹלֶדֶת** (פְּרוּשׁ מִתְחַמֶּמֶת וְנִכְוִית) **בּוֹ** (פט) **דְּהַיְנוּ מָקוֹם שֶׁכָּרְסוֹ שֶׁל תִּינוֹק נִכְוֵית בּוֹ, אֲבָל אָסוּר לְקָרְבוֹ אֶל הָאֵשׁ לְמָקוֹם שֶׁיָּכוֹל לְהִתְחַמֵּם שֶׁתְּהֵא הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ,** [ה]**וַאֲפִלּוּ לְהַנִּיחַ בּוֹ שָׁעָה קְטַנָּה שֶׁתַּפּוּג צִנָּתוֹ אָסוּר,** (צ) **כֵּיוָן שֶׁיָּכוֹל לְהִתְבַּשֵּׁל שָׁם.** הַגָּהָה: (צא) וְהוּא הַדִּין בְּפֵרוֹת אוֹ שְׂאָר דְּבָרִים הַנֶּאֱכָלִים כְּמוֹת (לד) שֶׁהֵן חַיִּין (מרדכי פרק כירה (סי׳ דמ)), וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ד (ס״ד): **טו** (צב) [ו]**דָּבָר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל** (צג) **כָּל צָרְכּוֹ** * **וְהוּא יָבֵשׁ שֶׁאֵין בּוֹ מָרָק, מֻתָּר לְהַנִּיחוֹ** (צד) **כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ.** הַגָּהָה: (צה) וַאֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן כְּבָר. אֲבָל אִם הוּא (צו) רוֹתֵחַ, אֲפִלּוּ בִּדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מָרָק מֻתָּר. (צז) וְיֵשׁ מְקִילִין לוֹמַר דְּכָל שֶׁאֵין נוֹתְנוֹ

בֵּאוּר הַגְּרָ״א

אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ כְּלִי. עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לח): **יג** (גג) **בִּכְלִי שֵׁנִי.** וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ״ב סָעִיף קָטָן מ״ה כָּתַבְתִּי בְּשֵׁם הַט״ז (שם סק״ל) דְּאִם שׁוֹאֵב בִּכְלִי רֵיקָן מִן הַכְּלִי רִאשׁוֹן, דְּאוֹתוֹ הַכְּלִי שֶׁשּׁוֹאֵב יֵשׁ לוֹ דִּין כְּלִי רִאשׁוֹן לְחַמְרָא, עַיֵּן שָׁם דְּלֹא כְּמַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ הגעלה). וּלְעֵיל סִימָן רנ״ח (ט״ז סק״א) כָּתַבְנוּ דְּאֵין לִטְמֹן כָּל הַכְּלִי בְּתוֹךְ הַכְּלִי שֵׁנִי, דְּאִם כֵּן הֲרֵי לֵיהּ הַטְמָנָה, אֶלָּא צָרִיךְ לְהִיוֹת מְגֻלֶּה לְמַעְלָה. ט״ז (ס״ק יט) עַיֵּן שָׁם: **יד** (לד) שֶׁהֵן חַיִּין. פֵּרוּשׁ אַף עַל פִּי כֵן אָסוּר לִתֵּן סָמוּךְ לָאֵשׁ, אֲבָל רָחוֹק מֵהָאֵשׁ אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁאֵין נֶאֱכָל כְּמוֹת סָיָפָא, לְאַשְׁמוּעִינַן דְּבַכְלִי רִאשׁוֹן אֲפִלּוּ עַל יְדֵי הַפְסָקַת כְּלִי אָסוּר: (פז) **בִּכְלִי שֵׁנִי.** כְּלִי שֵׁנִי מִקְּרֵי כְּשֶׁעָרוּ מִן כְּלִי רִאשׁוֹן שֶׁהִרְתִּיחוּ הַחַמִּין בְּתוֹכוֹ לְתוֹךְ כְּלִי זֶה, וּמֻתָּר אֲפִלּוּ אִם הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, אֲבָל אִם שׁוֹאֵב בִּכְלִי רֵיקָן מִתּוֹךְ כְּלִי רִאשׁוֹן, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדִינוֹ כִּכְלִי רִאשׁוֹן, וּבְפָרָט אִם מַשֶּׁהוּ הַכְּלִי רֵיקָן בְּתוֹכוֹ עַד שֶׁמַּעֲלֶה רְתִיחָה, וְדַאי מִקְרֵי כְּלִי רִאשׁוֹן [אַחֲרוֹנִים]: **יד** (פח) **בְּעִנְיָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל וְכוּ'.** הַיְנוּ, שֶׁאֲפִלּוּ אִם יַעֲמְדוּ שָׁם הַמַּיִם וְהַמַּשְׁקִין זְמַן מְרֻבֶּה לֹא יִתְחַמֵּמוּ כָּל כָּךְ: (פט) **דְּהַיְנוּ מָקוֹם שֶׁכָּרְסוֹ וְכוּ'.** דְּלֹא נוֹכַל לְשַׁעֵר בְּיָד, (קיג) דְּיֵשׁ שֶׁסּוֹלֵד מֵרְתִיחָה מוּעָטָת וְיֵשׁ שֶׁאֵינוֹ סוֹלֵד: (צ) **כֵּיוָן שֶׁיָּכוֹל וְכוּ'.** הַיְנוּ, וְחִישִׁינַן דִּילְמָא מְשָׁתְּלֵי לְטָלוֹ: (צא) **וְהוּא הַדִּין בְּפֵרוֹת.** הַיְנוּ, שֶׁאָסוּר לְהַנִּיחַ בְּמָקוֹם הַחַם לְהָפִיג צִנָּתָן פֵּן יִשְׁכַּח עַד שֶׁיִּצְלוּ, וְאַף שֶׁנֶּאֱכָלִין כְּמוֹת שֶׁהֵן חַיִּין גַּם כֵּן אָסוּר, (קיד) דְּשָׁיְיךְ בָּהֶן שָׁם בְּשׁוּל, שֶׁהֵם מִשְׁתַּבְּחִין עַל יְדֵי זֶה, (קטו) אֲבָל לִתֵּן רָחוֹק מֵהָאֵשׁ, אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁאֵין נֶאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי שָׁרֵי. (קטז) וּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לִתֵּן אֲלוּנְטִית וּכְלִי עוֹפָרֶת סָמוּךְ לָאֵשׁ לְחַמֵּם] [הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ בְּהַכְּלִי תַּבְשִׁיל שֶׁלֹּא נִצְטַנֵּן וְרוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה חַם] אַף אִם הוּא קָרוֹב כָּל כָּךְ עַד שֶׁיּוּכַל הַכְּלִי לִהְיוֹת נִתָּךְ שָׁם אוֹ לִשְׂרֹף הָאֲלוּנְטִית, דְּכֵיוָן דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ בְּהָכֵי הֲוֵי דָּבָר שֶׁאֵין מִתְבַּשֵּׁל, וְגַם מִסְתָּמָא לֹא יִשְׁכַּח וְיִזָּהֵר הַרְבֵּה לְקַח אוֹתוֹ מִשָּׁם קֹדֶם שֶׁיִּתִּיךְ אוֹ יִשְׂרֹף: **טו** (צב) **דָּבָר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל שוב וְכוּ'.** הַטַּעַם דְּכֵיוָן שֶׁכְּבָר נִתְבַּשֵּׁל שוב אֵין בָּזֶה מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ בְּשׁוּל, וּמִיהוּ (קיג) עַל הָאֵשׁ מַמָּשׁ אָסוּר מִדְּרַבָּנָן, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּמְבַשֵּׁל, אֲבָל בָּזֶה שֶׁמַּעֲמִידוֹ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה שֶׁאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם בְּרֹב פְּעָמִים לְבַשֵּׁל כָּךְ, אֲפִלּוּ אִסּוּר דְּרַבָּנָן לֵיכָא [הָרַשְׁבָּ״א] (מ: ד״ה מבריא). וְעַיֵּן מַה־שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמִּיהּ (ס״ק צד) בְּשֵׁם הָרֹא״ש (פ״ג סי׳ י) שֶׁסּוֹבֵר דְּסָמוּךְ לַמְּדוּרָה גַּם כֵּן אָסוּר אֶלָּא צָרִיךְ לְהַרְחִיק קְצָת: (צג) **כָּל־צָרְכּוֹ וְהוּא יָבֵשׁ.** דְּאִי לֹא הֲוֵי כָּל צָרְכּוֹ, אֲפִלּוּ אִם הָיָה דָּבָר יָבֵשׁ וְהוּא רוֹתֵחַ יֵשׁ בּוֹ עוֹד מִשּׁוּם בְּשׁוּל כַּנַּ״ל בְּסָעִיף ד׳, וּמְמֵילָא אָסוּר לְהַעֲמִידוֹ בְּמָקוֹם־שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ. וְאִי הֲוֵי דָּבָר לַח, אֲפִלּוּ בְּכָל צָרְכּוֹ יֵשׁ בּוֹ עוֹד מִשּׁוּם בְּשׁוּל אִם נִצְטַנֵּן לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר בְּרֵישׁ סָעִיף ד׳: (צד) **כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה.** נָקֵט נֶגֶד הַמְּדוּרָה וְלֹא אֵצֶל הַמְּדוּרָה, לְהוֹרוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְחִיק קְצָת מִן הַמְּדוּרָה, וְלָכֵן לֹא חִישִׁינַן שֶׁיָּבוֹא לְחַתּוֹת בָּאֵשׁ, דְּכֵיוָן שֶׁהִצְרִיכוּ חֲכָמִים לְהַרְחִיק קְצָת, אֵית לַיהּ הָכָרָא וְלֹא אָתֵי לְחַתּוֹיֵי [הָרֹא״ש (שם)]. וְרָאִיתִי (קיד) אֲיֵזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּמִירֵי שֶׁהָיָה עָשׂוּי מִדּוּרָה בְּפָנֵי עַצְמָהּ, אֲבָל כְּשֶׁמְּדוּרַת עֵצִים הוּא בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר, אָסוּר לְהַכְנִיס שָׁם קְדֵרָה אֲפִלּוּ אִם מְרַחִיק קְצָת מִן הַמְּדוּרָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא מָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, וְלֹא גָּרַע מִמַּה שֶּׁמְּבֹאָר בְּסִימָן רנ״ג דְּאָסוּר לְהַכְנִיס קְדֵרָה לְכִירָה כְּשֶׁאֵינָהּ גְּרוּפָה, דְּהוּא אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ מַעֲמִיד אֶת הַקְּדֵרָה עַל קַרְקָעִית הַתַּנּוּר כִּי אִם עַל אֵיזֶה כְּלִי הַמְּפָסִיק, אָז יֵשׁ לְהָקֵל וְכַנַּ״ל בְּסִימָן רנ״ג סָעִיף ג׳: (צה) **וַאֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן כְּבָר.** לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר בָּא דְּמַיְרֵי בְּנִצְטַנֵּן, וּלְהָכֵי לֹא הִתִּיר אֶלָּא בְּיָבֵשׁ: (צו) **רוֹתֵחַ.** הַיְנוּ שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ: (צז) **וְיֵשׁ מְקִלִּין לוֹמַר.** פְּלִיג אַמְחַבֵּר דְּסִבְירָא לֵיהּ דְּדוְקָא כְּשֶׁהוּא יָבֵשׁ אֲבָל בְּדָבָר

בֵּאוּר הַלָּכָה

גַּם, כִּי הוּא נוֹגֵעַ בְּאִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא דְּמִשַּׁבֵּשׁ בְּשַׁבָּת, **אַךְ בְּדִיעֲבַד נִרְאֶה לְעַנְיוּת דַּעְתִּי דַּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עַל הָרַשְׁבָּ״א וְהָרַ״ן שֶׁמַּתִּירִין לְהַדִּיא** וְעַל מַשְׁמְעוּת פִּשְׁטוּת לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם וּטְוּר שֶׁחַמִּין לְתוֹךְ צוֹנֵן שְׁרֵי אֲפִלּוּ בְּחַמִּין מְרֻתָּחִין, אַף שֶׁסְּבָרַת טַעֲמָם קָשָׁה עָלֵינוּ לְהָשִׂיג. **וּמַה שֶּׁנּוֹהֲגִין נָמֵי הָכִי בְּמִשְׁקֶה קָאָפ״ע אוֹ טֵי״א, שֶׁמְּבַשְּׁלִין קֹדֶם שַׁבָּת מְעַט מַיִם עִם קָאפ״ע וְטֵי״א בְּאֹפֶן שֶׁהוּא חָזָק מְאֹד בְּטַעֲמוֹ, וְיָכוֹל הַשַּׁבָּת מְעָרִין עֲלֵיהֶם מַיִם חַמִּין הַרְבֵּה שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ בְּהֶתֵּר, בָּזֶה יֵשׁ עוֹד סַעַד לְהַתִּיר** מִטַּעַם הַיֵּשׁ מְקִלִּין הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ט״ו, וְהוּא דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (מ: ד״ה מבריא) וּדְעִמֵּיהּ דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאַף בְּלֹא שֶׁנִּצְטַנֵּן אֵין בְּשׁוּל אַחַר בְּשׁוּל וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם. **לָכֵן אֵין לִמְחוֹת בְּיַד אֲחֵרִים הָעוֹשִׂים, אֲבָל לְעַצְמוֹ כָּל בַּעַל נֶפֶשׁ יַחְשׁ אַף בָּזֶה שֶׁלֹּא לְעָרוֹת מִכְּלִי רִאשׁוֹן כָּל זְמַן שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ עַד כְּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וְכֵן דַּעַת הַגְּרַ״א גַּם כֵּן מִשְׁמַע שֶׁחוֹשֵׁשׁ לְדַעַת הַתּוֹסְפוֹת הַנַּ״ל:**

יג * **אֲבָל בִּכְלִי רִאשׁוֹן אָסוּר.** נִרְאֶה שֶׁאִם הַצּוֹנְנִין שֶׁבִּכְלִי עֶלְיוֹן מֻרְבִּים כָּל כָּךְ **שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּתְבַּשֵּׁל, שָׁרֵי,** דְּלֹא גָּרַע הֵיכָא דְּמַסְּיָק כְּלִי מֵהֵיכָא שֶׁנִּתְעָרְבוּ מַמָּשׁ כְּמְבֹאָר בַּגְּמָרָא (מא.). [מִסֵּפֶר בֵּית מֵאִיר]:

יד * **לְהָפִיג צִנָּתָן. וַאֲפִלּוּ בְּדִי לְהַקְשִׁיר נָמֵי מֻתָּר,** כֵּיוָן שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַגִּיעַ לִשְׁעוּר יַד סוֹלֶדֶת בּוֹ. [תּוֹסְפוֹת בְּדֶרֶךְ מ״ח עַמּוּד א׳ (ד״ה מאי שנא ממיחם)]:

טו * **וְהוּא יָבֵשׁ וְכוּ׳ כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה. צָרִיךְ עִיּוּן, הָא לְעֵיל בְּסָעִיף ה׳ מַבִּיא דַּעַת הָרַב אֶלְיָעֶזֶר מִמֵּיץ** (יראים סי׳ רעד), **וְעַיֵּן שָׁם בְּמַגֵּן אַבְרָהָם** (ס״ק יז) **דְּלְדַעְתּוֹ הוּא הַדִּין דְּיֵשׁ צָלִי אַחַר בְּשׁוּל,** [א]**וְאֵיךְ מַתִּיר הָכָא בְּסָתָם,** [מִסֵּפֶר בֵּית מֵאִיר עַל אַרְח חַיִּים. וְכֵן הַקְּשָׁה בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק טז) עַיֵּן שָׁם שֶׁנִּדְחַק לְיַשֵּׁב]:

בֵּאוּר הַגְּרָ״א

יד (קיג) רַשַׁ״י (מ: ד״ה והיכי דמי): **(קיד)** הַגָּה בְּרַמְבַּ״ם פֶּרֶק ט׳ הֲלָכָה ג׳ כָּתַב דְּהַמְבַשֵּׁל דָּבָר שֶׁמְּבַשֵּׁל כָּל צָרְכּוֹ אוֹ שֶׁאֵין צָרִיךְ בְּשׁוּל כְּלָל פְּטוּר, וּפְשׁוּט לְעַנְיוּת דַּעְתִּי דְּהֵיינוּ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּבֵּחַ כְּלָל עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל, וְלִאַפּוּקֵי פֵּרוֹת וּכְהָאי גַּוְנָא שֶׁהוּא מִשְׁתַּבֵּחַ עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל, וְחַדַּע דַּהֲלָא מוּכָח בְּגֶמָרָא בְּשַׁבָּת (מ׳ עַמּוּד ב׳) דְּמִים יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בְּשׁוּל, וַהֲרֵי מַיִם גַּם כֵּן שׁוֹתֶה אוֹתוֹ כְּשֶׁהוּא חַי, [וְיֵשׁ לְדַחוֹת קְצָת דְּמַיִם לֹא עָדִיף כְּמוֹ פֵּרוֹת, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף רנ״ד לְחַד תֵּירוּצָא], וּמְצָאתִי בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק״ג) שֶׁהוּא מִסְתַּפֵּק בָּזֶה אִי חָיֵב מִן הַתּוֹרָה אוֹ מִדְּרַבָּנָן, וְעַיֵּן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סכ״ד) מתיר דווקא בדבר האפוי וצלוי משום שאין אפיה אחר אפיה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(צח) עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ אוֹ הַכִּירָה מַמָּשׁ רַק סָמוּךְ לוֹ, אֲפִלּוּ (לה) [לה] נִצְטַנֵּן מֻתָּר (המגיד פרק כ״ב (ס״ד)), וְנָהֲגוּ לְהָקֵל בָּזֶה (צט) אִם לֹא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן רנ״ג (סעיפים ב, ה): **טז** מֻתָּר לִתֵּן (ק) אֲינְפַאנְדָא (קא) כְּנֶגֶד הָאֵשׁ בְּמָקוֹם (לו) שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת, (קב) וְאַף עַל פִּי שֶׁהַשֶּׁמֶן שָׁבָה שֶׁנִּקְרַשׁ חוֹזֵר (לז) וְנִמּוֹחַ. הַגְּהָה: (קג) וְכָל שֶׁכֵּן קְדֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רֹטֶב שֶׁנִּקְרַשׁ שֶׁכְּשֶׁהַשֶּׁמֶן נִמּוֹחַ אֵינוֹ בָּעֵין, (לח) (קד) דְּשָׁרֵי. (רבינו ירוחם (נתיב יג) חלק ג'), (לט) [לט] (קה) וְיֵשׁ מַחְמִירִין (ר״ן פרק במה טומנין (כה. ד״ה ואלו)), וְנָהֲגוּ (קו) לְהַחְמִיר. מִיהוּ (קז) בְּמָקוֹם צָרָךְ יֵשׁ לְסָמֹךְ אַסְבָּרָא (נא: ד״ה הא דתניא) וְסָמַ״ק (סר׳ רפב) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח״ג) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק כ״א (ה״י״ב) לְדַעַת הָרַשְׁב״א (נא: ד״ה הא עד תניא). זְ רַמְב״ן (נא: ד״ה הא

בְּאֵר הֵיטֵב

הוּא קָרוֹב כָּל כָּךְ שֶׁיְּכוֹל לְהַתִּיךְ שָׁם אוֹ לְשָׁרְשׁ, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י׳ בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (פ״ט ה״ח). וְיֵשׁ לְדַחוֹת דְּכָאן לֹא נִיחָא לֵיהּ שֶׁיִּשְׁרַשׁ אוֹ שֶׁיִּתִּיךְ, וְהֵנִי דָּבָר שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לז) עַיֵּן שָׁם: **טז (לה) נִצְטַנֵּן מֻתָּר.** דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּאֵין בְּשׁוּל אַחַר בְּשׁוּל אֲפִלּוּ בְּרֹטֶב וְנִצְטַנֵּן: **טז (לו) שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת.** כָּתַב הַלְּבוּשׁ שֶׁיֵּשׁ טָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, דִּבְמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אָסוּר מִשּׁוּם בְּשׁוּל. וְנִרְאֶה לִי דְּלֹא דְּמֵי. דְּהָכָא כֵּיוָן שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּבָר וְהוּא יֶבֶשׁ אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בְּשׁוּל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ט״ו, וְעַיֵּן סִימָן רנ״ג סָעִיף ה׳ דְּאִיתָא בְּהַדְיָא כָּךְ. ט״ז (ס״ק כ) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כ): (לז) **וְנִמּוֹחַ.** דְּלֹא עָבִיד כְּלוּם בֵּינַיִם אֶלָּא הוּא נִמְחָה: (לח) **דְּשָׁרֵי.** אֲבָל מִכָּל מָקוֹם אָסוּר מִשּׁוּם בְּשׁוּל לְהָאוֹסְרִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ט״ו: (לט) **וְיֵשׁ מַחְמִירִין.** מִשּׁוּם דְּהַשֶּׁמֶן צָף לְמַעְלָה וְהֵנִי בֵּינַיִם וְהֵנִי נוֹלָד דְּמֵי לְמִשְׁקִין שָׁקְבוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁלֶג דְּשָׁרֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן (ש״ח) [ש״כ] סָעִיף ט׳ דְּכִשְׁנִמּוֹחַ אוֹ נֶגֶד הַמְּדוּרָה שֶׁאֵין כֵּן בְּשׁוּלוֹ עַיֵּן שָׁם. וְהַמְנַקֵּג לְהָקֵל וְיֵשׁ לוֹ עַל מִי שֶׁיִּסְמֹךְ, בְּפֶרֶט בִּמְדִינָתֵנוּ שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְבַשֵּׁל תּוֹךְ הַתַּנּוּר רַק הַטְמָנַת חַמִּין לְבַד. וּמֵה שֶּׁנּוֹהֲגִים לָתֵת הַפֶּרֶק עִם הַבָּשָׂר בְּשַׁבָּת שַׁחֲרִית לְחַמֵּם, הַיְנוּ רְחוֹק מֵחֹם הַתַּנּוּר סְמוּךְ לְהַדֵּף שֶׁסּוֹתְמִין בּוֹ שֶׁשָּׁם אֵינוֹ מִתְחַמֵּם כָּל כָּךְ שֶׁתִּהְיֶה הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֶרֶק וְנִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ג (באר היטב) סָעִיף קָטָן ט״ז בְּשֵׁם הַשַּׁ״ז (שם ס״ק יג). וְעַיֵּן בְּשו״ת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה סִימָן מ״ז שֶׁמֻּתָּר לְתֵת הַקָּאנ״ו שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לִתְחוֹב עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ אָסוּר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וַאֲפִלּוּ עוֹשֶׂה מַעֲצְמוֹ עַיֵּן שָׁם: **טז [לט] וְיֵשׁ מַחְמִירִין.** סִימָן פ״ד שֶׁחוֹלֵק עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מב) וּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ בִּמְקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אֵין אִסּוּר בְּדִיעֲבַד, וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה. וַאֲפִלּוּ אִם נֶהֱגוּ לְהַחְמִיר, מִנְהָג בְּטָעוּת הוּא עַיֵּן שָׁם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַצּוֹפֶ״ר אַף בִּכְלֵי רִאשׁוֹן וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא) לְעִנְיַן הַמֶּלַח עַיֵּן שָׁם. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ג) כָּתַב בְּשֵׁם זַרְ״עַ אֶמֶת (אר״ח סי׳ לט) שֶׁמְּגַמְגֵּם בָּזֶה וּמַסִּיק שֶׁטּוֹב לָצֵאת הַקַּאנ״ו בְּכוֹסוֹת וְאַחַר כָּךְ לָתֵת בּוֹ הַצּוּקָעֵר עַיֵּן שָׁם. רַפְּשׁוּט דְּהֵיינוּ דְּוַקָא בְּרוֹתֵחַ דִּכְלֵי רִאשׁוֹן וְשַׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ: **טז [לה] נִצְטַנֵּן.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּרֵכִי יוֹסֵף (סק״ד) בְּשֵׁם מַהֲרַ״י טָרְאנִי בְּתִשׁוּבָה כָּתַב יָד מַה שֶּׁנָּהֲגוּ בְּקוּשְׁטַאנְטִינָא שֶׁהִשְׁפָּחוֹת מְנִיחוֹת הַמִּילְיָיאנִים וְהִתְרַנְגֹלֶת לְחַמֵּם תּוֹךְ הַתַּנּוּר בְּשַׁחֲרִית שֶׁבַּת קֹדֶם אֲכִילָה, וְעַתָּה עֵרְעֲרוּ מִמַּה שֶּׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף סִימָן רנ״ג (ד״ה ומ״ש רבינו ובתוכו), וְנִרְאֶה לִי מֵאַחַר שֶׁנָּהֲגוּ אִסּוּר כו׳, וְנִרְאֶה לִי הֶתֵּר מִמָּקוֹם אַחֵר כו׳, אֲבָל אִלּוּ הַמִּילְיָיאנִים וְתַרְנְגֹלֶת שֶׁאֵין בְּהֶם מֶרֶק לְכְלֵי עַלְמָא שָׁרֵי, וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה לְתוֹךְ הַתַּנּוּר. כֵּיוָן שֶׁהַתַּנּוּר שֶׁלָּנוּ פָּתוּחַ רַק מִן הַצַּד כֵּיצַד בֵּית הוּא וְאֵין שָׁם מְדוּרָה, גַּרְ טְפֵי מִכְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה וּמִמַּה שֶּׁנִּתְיַנָּה בִּכְלֵי רִאשׁוֹן, וּמֵה שֶּׁסּוֹתְמִין הַתַּנּוּר, כְּדֵי לִשְׁמֹר חַמּוֹ עוֹשִׂין כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְנֹס אֲוִיר קַר וְיִצְטַנֵּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבְשו״ת מַיִם רַבִּים סִימָן כ״א מְתִיר בְּכֹהֲאי גַּוְונָא לְסָמֹךְ אֶל הַתַּנּוּר אַף אִם יֵשׁ מְעַט שֶׁמֶן קָרוּשׁ, אֲבָל מֶרֶק הָרַבֵּה אָסוּר כֵּיוָן שֶׁהַתַּבְשִׁיל מִצְטַמֵּק בְּשַׁבָּת, וְגַם מְבָאר לִדְעָתוֹ לְאֵסֶר אַף שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כָּל צָרְכּוֹ וּמִצְטַמֵּק וְרַע לוֹ לְחַמֵּם תּוֹךְ הַתַּנּוּר אוֹ תּוֹךְ הַכִּירָה אֲפִלּוּ גְּרוּפָּה, דְּמֶחֱזֵי כִּמְבַשֵּׁל בֵּינַיִם שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ בְּשׁוּלוֹ, וְשַׁאנֵי סָמוּךְ לָאֵשׁ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לַח שֶׁנִּצְטַנֵּן יֵשׁ בְּשׁוּל אַחַר בְּשׁוּל (קיט) וְדַעָה זוֹ סְבִירָא לֵהּ דְּאֵין בְּשׁוּל אַחַר בְּשׁוּל בְּכָל גַּוְונֵי וַאֲפִלּוּ נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי: **(צח) עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ וְכוּ׳.** דְּאִם נוֹתֵן עַל גַּבֵּהּ מַמָּשׁ, אַף שֶׁאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְדִידֵהּ, עַל כָּל פָּנִים אָסוּר מִדְּרַבָּנָן (קכ) מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּמְבַשֵּׁל, (קכא) וְגַם דְּאָתֵי לְחַתּוֹת בַּגָּחָלִים: **(צט) אִם לֹא נִצְטַנֵּן וְכוּ׳.** אַף דִּלְדַעַת הַמְחַבֵּר, כֵּיוָן שֶׁנִּצְטַנֵּן מְעַט מֵחֲמִימוּתוֹ וְאֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ שׁוּב יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בְּשׁוּל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף ד׳ (משנ״ב ס״ק כד), הַמְנַהֵג לְהָקֵל בָּזֶה, דְּסוֹמְכִין בָּזֶה אַיֵּשׁ מְקִלִּין כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִצְטַנֵּן לְגַמְרֵי: **טז (ק) אִינְפַאנְדָא וְכוּ׳.** הוּא פַּשְׁטִיד״א הַנַּזְכָּר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְהוּא פַּת כְּפוּלָה הַמְמֻלָּא בַּחֲתִיכוֹת שֶׁמֶן וְנוֹתְנוּ שָׁם כְּדֵי לְחַמְּמוֹ. וְהַטַּעַם שֶׁמֻּתָּר, דְּכֵיוָן (קכב) שֶׁהוּא יָבֵשׁ אַף שֶׁנִּצְטַנֵּן לֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ בְּשׁוּל עוֹד וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ט״ו, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַשֶּׁמֶן חוֹזֵר וְנִמּוֹחַ, [ג]מִכָּל מָקוֹם מִקְרֵי יָבֵשׁ, כֵּיוָן שֶׁבְּשָׁעָה שְׁנוֹתְנוֹ לְחַמְּמוֹ לֹא נִמְחָה עֲדַיִן: **(קא) כְּנֶגֶד הָאֵשׁ.** הַיְנוּ עַל גַּבֵּי אֵיזֶה כְּלִי הַמְפְּסִיק, דְּאִם לֹא כֵּן אָסוּר, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן רנ״ג סָעִיף ג׳ וְסָעִיף ה׳: **(קב) וְאַף עַל פִּי וְכוּ׳.** וְלֹא דָּמֵי לְרִסּוּק שֶׁלָּג וּבָרָד הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״כ סָעִיף ט׳ דְּאָסוּר מִטַּעַם נוֹלָד, שֶׁמּוֹלִיד הַמַּיִם, וְהָכָא נָמֵי הֲרֵי מִתְּחִלָּה הָיָה עָב וְקָפוּי וְעַכְשָׁיו נַעֲשָׂה זֵךְ וְצָלוּל, דְּשָׁאנֵי הָכָא דְּלֹא עָבִיד כְּלוּם בֵּינַיִם אֶלָּא מְמֻלָּא הוּא נִמְחָה, וְגַבֵּי בָּרָד נָמֵי תַּנְיָא (תוספתא פ״ד ה״י״ד) אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַכּוֹס שֶׁל יַיִן לְצַנְּנוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּמּוֹחַ כֵּיוָן שֶׁהוּא מְמֻלָּא: **(קג) וְכָל שֶׁכֵּן קְדֵרָה וְכוּ׳.** דְּבָזֶה כְּשֶׁהוּא נִמּוֹחַ מִתְעָרֵב הַשֶּׁמֶן עִם הָרֹטֶב וְאֵינוֹ נִכָּר, וְדָמֵי מַמָּשׁ לָהָא דְּאָמְרִינַן אֲבָל נוֹתֵן לְתוֹךְ הַכּוֹס, מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ נִכָּר כְּשֶׁנִּמּוֹחַ הַבָּרָד לְתוֹכוֹ: **(קד) דְּשָׁרֵי.** הַיְנוּ רַק לְעִנְיַן אִסּוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קיט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לט): **(קכ) הָרַשְׁבָּ״א** (מ: ד״ה מביא) וְהָרַ״ן (יט. ד״ה תנו רבנן): **(קכא) הָרא״ש** (פ״ג סי׳ י): **טז (קכב) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק״מ) וּמִנְחַת כֹּהֵן (משמרת השבת שער ב פ״ג) וּדְרִישָׁה (סק״ה ד״ה עוד הביא בית יוסף) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס״ק נא) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יז) וְהַגְּרַ״ז (סכ״ז), דְּלֹא כִּלְבוּשׁ וְטַ״ז (סק״כ): **(קכג) מָגֵן אַבְרָהָם** (ס״ק מא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(קכד)** אַחֲרוֹנִים: **(קכה)** עוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק מו) וְהַגְּרַ״א: **(קכו) בֵּית יוֹסֵף** (ד״ה ואסור) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מב): **(קכז) בֵּית יוֹסֵף** (שם) וְטַ״ז (ס״ק כא): **(קכח) אַחֲרוֹנִים:** **(קכט) הַגְּרַ״ז** (סכ״ז): **(קל) בֵּית יוֹסֵף** (שם) וְטַ״ז (שם): **(קלא) בֵּית יוֹסֵף** (שם) וְטַ״ז (שם): **(קלב) אֵלִיָּה זוּטָא** (ס״ק סז) וּבֶאֱר הֵיטֵב (ס״ק לט): **(קלג) כֵּן בֶּאֱר בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס״ק לו), **דְּאִי נִקְרַשׁ כֻּלּוֹ אָסוּר לְהַיְשׁ מִחְמִירִין** עַיֵּן שָׁם, **וְאֵין לְהָקֵל אֶלָּא לְצֹרֶךְ שַׁבָּת לְפִי מַה שֶּׁמְּסִיק הָרַמ״א: (קלד) דְּאִי יָכוֹל לְהַגִּיעַ, אֲפִלּוּ יַחֲזִיק רַק שָׁעָה קְטַנָּה אָסוּר,** כַּנַּ״ל בְּסָעִיף י״ד: **(קלה)** שִׁטִּים (סי׳ ג האופה ס״ד) וְהַגְּרַ״ז (סכ״ז):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ט) כתב ששיעור לא נצטנן לגמרי הוא אם ראוי עדיין לאכול מחמת חמימותו. **ב]** ראה ליקוטי דברי הרב לעיל למשנ״ב ס״ק ל״ג. **ג]** ובשו״ע הרב (סכ״ז) כתב: מ״מ אין להקל בפני ע״ה ויש לעשות על ידי נכרי.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah